

Jerzy Głosik, Zdzisław Rajewski

Gogólkowo, pow. Żnin. Stanowisko 1/B

Informator Archeologiczny : badania 5, 167-168

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

niowieczna, ślady osadnictwa z okresu hal-
stackiego /kultura pomorska/:

Stanowisko położone jest w kierunku południowo-zachodnim od wsi, w odległości około 1,5 km oraz około 200 m w kierunku północnym od drogi Złotów-Chojnice, na wzniesieniu morenowym łagodnie opadającym w kierunku północnym. Badaniami objęte ok. 160 m², a głównym celem było wyeksplorowanie odsłoniętych w profilu wybierzyjska jam paleniskowych. Odsłonięte jamy w poważnym stopniu zostały uszkodzone przez intensywną eksploatację żwirowni.

W trakcie badań wyeksplorowano siedem jam paleniskowych o zróżnicowanej głębokości. W rzucie pionowym posiadały kształt w przybliżeniu nieekowaty, w poziomie mury owalny. Stwierdzono występowanie luźne rozmieszczonego kamieni i większych skupisk. Prawie wszystkie jamy zawierały większą lub mniejszą ilość spalenizny i węgielków drzewnych. W niektórych jamach stwierdzono wcześniejsze ślady osadnictwa pochodząco z okresu halstackiego, mamy tu do czynienia z wtórnym wykorzystaniem palenisk. Badania dostarczyły znacznej ilości ceramiki kultury pomorskiej w tym fragmenty dwóch talerzy krątkowych i naczyńa tzw. oedsidła, ceramikę wtórnie przepaloną, złamki naczyń wczesnośredniowiecznych i przęślik.

Analiza ceramiki pochodzącej ze stanowiska pozwala wyróżnić dwa poziomy chronologiczne, należące do kultury pomorskiej z okresu halstackiego i do okresu wczesnego średniowiecza /X-XI w./.

GNIEZNO
GOGÓLKOWO, pow. Żnin
Stanowisko 1/B

patrz średniowiecze
Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadził dr Jerzy Głecik pod ogólnym kierownictwem prof. Stanisława Bajewskiego. Finansowało PMA. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko szkieletowe - prawdopodobnie z wczesnego średniowiecza.

Stanowisko znajduje się na rozległym obszarze płaskiznego wzniesienia ornego, opadającego w kierunku Jeziora Woneckiego, w odległości około 200 m od stanowiska 1/A. Wykopy wykonane przy samej drodze bitej z Gogółkowa do Biskupina. Pole miejscowej Spółdzielni Rolniczej.

Przekopano 1/4 powierzchni are, odkrywając w pasie długości 22 m, po linii północ-południe, ostery szkielety ułożone w dość regularnych odstępach około 5 m jeden od drugiego. Szkielety pojawiły się

na głębokości w granicach 70 - 80 cm, w pokryciach wyprostowanych, głowami sorientowane na zachód, pozbawione wyposażenia grobowego. Zarysy jam grobowych w piasku niewidoczne. Przy szkielecie drugim stwierdzono pozostałości moczne skorodowanego przedmiotu żelaznego. Pod żebrami i kręgosłupem oszartego szkieletu znaleziono przedmiot żelazny w stanie szcążkowym, które po złeżeniu przypominało sztylet /co wykazały zdjęcia rentgenologiczne/.

Dotowanie tych szkieleców nie zostało jeszcze w pełni sprecyzowane. Należy przypuszczać, że chodzi tu o cmentarzysko wczesnośredniowieczne. Można wnosić, że przyszłoroczne prace wykopaliskowe wniosą nowe elementy do tego zagadnienia. Z drugiej strony oczekiwać należy na rezultaty badań rentgenologicznych nad szcążkami znalezisk żelaznych oraz prób datowania kości ludzkich przy użyciu chemicznej metody fluore-apatytowej.

GORZÓW WIELKOPOLSKI
Stanowisko 7

Museum w Gersowie Wielkopolskim

Badania prowadził mgr Tadeusz Szosurek.
Finansowało Museum w Gersowie Wielkopolskim. Badania ratownicze. Cmentarzysko wczesnośredniowieczne.

Cmentarzysko usytuowane w śródmieściu u zbiegu ulic Kosynierów Gdynskich i Sikorskiego zostało odkryte przypadkowo podczas prac ziemnych. Wstępne badania ratownicze doprowadziły do odkrycia dwóch grobów.

Grób Nr 1 zawierał szkielec ułożony na wznak z rękami na pierśsiach. Brak kości piszczelowych i strzałkowych obu nóg spowodowany został wkopem pod grób 2. Zmarły ułożony na linii E-W, z głową na W. Wyposażenie w postaci przędzlika glinianego. Na dnie jamy grobowej /głębokości 130-140 cm/ widoczne były ciemniejsze plamy, jakby po trumnie; gwóźdź żelazny znaleziony obok szkieletu sżaje się potwierdzać istnienie niegdys trumny.

Grób Nr 2 jest nieco młodszy od poprzedniego, gdyż swoim wkopem spowodował jego uszkodzenie. Zmarły ułożony był jak poprzedni. Poważne zniszczenia grobu, w tym i szkieletu, nie pozwoliły stwierdzić, czy zmarły posiadał jakiegokolwiek wyposażenie.

Ponadto nad szkieleciami w obydwu grobach znajdowały się rozrzucone ludzkie kości kołosyn długich, pochodzące najpewniej z jakiegoś innego zniszczonego grobu.